

Hagedissen

Grote groep reptielen

Hagedissen zijn de meest succesvolle reptielengroep. Er zijn ongeveer 4500 soorten! Het is lastig om grenzen aan te geven in wat een hagedis is en wat niet. Het is namelijk een heel verschillende groep dieren.

Ze komen over bijna heel de wereld voor, alleen op Antarctica niet.

De meeste soorten leggen eieren, maar een paar hagedissoorten zijn levendbarend en leggen dus geen eieren. Sommige kennen zelfs broedzorg en zorgen goed voor hun jongen!

Lichaam

De meeste hagedissen hebben een duidelijk lichaam: een kop, vier poten, een staart, oropeningen en knipperende oogleden. Sommige hagedissen hebben geen poten, of heel korte. Ook zijn er hagedissen zonder ogen of oren. Bij andere zijn de oogleden vervangen door een schub waar de hagedis doorheen kan zien.

De tong kan zowel lang als kort zijn. Meestal heeft de tong een inkeping aan het eind, soms is die zelfs helemaal gevorkt, zoals bij slangen. Alle hagedissen hebben schubben, al verschilt het aantal en de grootte van de schubben per hagedis.

Autotomie

Sommige hagedissen kunnen een deel van hun staart afwerpen. Dit noemen we autotomie. Zo kan de hagedis ontsnappen als hij bij zijn staart wordt gepakt. Om deze strategie te versterken, is de staart soms felgekleurd, meestal blauw. Op deze manier wordt het roofdier naar de staart geleid en wordt de aandacht van het hoofd afgeleid!

Als de staart is afgeworpen, kan het ding nog een paar minuten blijven bewegen. Op deze manier wordt een roofdier alsnog beziggehouden. De staart heeft één of twee zwakke plekken, waardoor het er makkelijk afvalt. Je hoeft er dus niet hard aan te trekken.

Regeneratie

Bij de meeste hagedissen groeit de staart weer aan. Dat noemen we regeneratie. De staart heeft dan wel een andere kleur en schubpatroon. De staart kan meestal meerdere keren in een leven afgeworpen worden.

Bewegen

Hagedissen komen vooruit door te lopen, te klimmen, te graven of zelfs te vliegen. Sommige hagedissen hebben bij hoge snelheden hun voorpoten niet meer nodig en rennen dan op 2 poten. De basilisk kan op deze manier zelfs over water rennen!

Sommige hagedissen kunnen heel goed klimmen. Ze hebben scherpe klauwen en soms zelfs een grijpstaart, voor extra houvast. Gekko's kunnen zelfs recht naar boven tegen een gladde muur aan klimmen!

Gravende hagedissen hebben soms sterke voorpoten om het zand weg te schuiven. Maar de meeste gravers hebben helemaal geen poten. Zij werken zich met snelle bewegingen vooruit. Ze zwemmen eigenlijk door de aarde!

Verdedigen

Hagedissen kunnen zich goed verdedigen. Sommige gebruiken camouflage (denk maar aan de kameleon!) en mimicry.

Andere hagedissen gooien hun staart af, of proberen de vijand te waarschuwen met felle kleuren of het lichaam groter maken.

De varanen vallen zelf gewoon aan! Ze bijten, krabben of slaan met de staart. Het gilamonster en de korsthagedis zijn giftig.

